

jelent meg, tehát a kötet a nemzetközi könyv- és nyomdászattörténet áramlatába is bekerülhet. Kár, hogy a magas szakmai színvonalú előadásokat – feltehetően a sürgős megjelenés miatt – néhány bántó hiba megszeplősíti. A szerzők nem egyeztettek a nevek és címek azonos írását illetően, így szerepel Tótfalusi és Misztótfalusi, Deservics István, Deselvicus István és Deselvits István, Lorántffy Zsuzsanna és Lórántffy Zsuzsanna. A Magyarai István által fordított ars moriendi szerzője Joachim von Beist vagy Joachim Beust, Philipp Kegel azonos műve (*RMNy* 1678) *Thesaurus spiritualis* illetve *Duodecim piae meditationis* címen említettik. Az ugyancsak ars moriendi fordító nem Illésházy Gábor, hanem Illésházy Gáspár, Szokolyai Anderkó Imre neve helyesen Szokolyai Anderkó István. Egyszerű nyomdahiba, ebben az esetben azonban mégis meglehetősen hibás *RMNy* számok megadása: a *Füveskertecske* száma nem *RMNy* 1991(1), hanem *RMNy* 1995(1), az 1651-es Kalendárium *RMNy* 2159 helyett *RMNy* 2359 szám alatt van regisztrálva.

Mindez azonban csak aprólékos kötekedés és nem ronthatja le a fölötti örömünket, hogy szép és hasznos könyvsorozat indult „*Libri de libris*” címen, amely a Magyar Millennium tiszteletére kiadott tudománytörténeti könyvek sorát gyarapítja.

NÉMETH S. KATALIN

Klinda Mária: A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 1601 előtti nyomtatványainak katalógusa (BCBCat). Bp. 2001. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Országos Széchényi Könyvtár. 761 l., ill.

Örömmel üdvözljük a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár régi könyveinek igényes leírásait tartalmazó katalógust, Klinda Mária alapos munkáját. Az Országos Széchényi Könyvtár Régi Nyomtatványok Szerkesztősége útmutatása szerint a „Kulturális és történelmi emlékeink feltárása, nyilvántartása és kiadása” programban készült munka tudományos szempontból fontos,

a tulajdonos számára pedig a pecsételéskor sokkal nagyobb vagyonbiztonságot jelent. A kötet felépítése a szokásos. Bevezetőjéből tájékozódhatunk az 1904-ben megnyílt könyvtár ügynevezett Budapest-gyűjteményének és ritkasággyűjteményének kialakulásáról, a jelesebb hagyatékok és könyvek könyvtárba kerüléséről, a régi könyvek feltárásának menetéről, a katalógus elkészítéséről. A kötetben való tájékozódás érdekében fontos tanulmányoznunk a bevezetőt követő útmutatót. (Ez teljes terjedelemben olvasható angol fordításban is.) A tételleírások első része a bibliográfiai leírás (szerző, cím, impresszum, terjedelem és szakirodalom – külön rovatokban kezdve, térköz csak az apróbb betűkkel közölt szakirodalmi hivatkozás előtt áll). A második rész a példányleírás adatait tartalmazza a bibliográfiai leírással azonos betűtípussal és méretben, A–F betűkkel jelölve (A: a példány hiányos volta; B: kötése; C: provenienciája; D: bejegyzései; E: gyűjtőkötethez tartozása; F: irodalma), egymástól elkülönítve, majd – kissé szokatlanul – újabb térköz után a bal szélen, önálló sorban áll a jelzet. Bizonyára a számítógépes szerkesztés az oka az illetén külső megjelenésnek, próbáljunk megbarátkozni vele, a következő köteteket is hasonló formában vehetjük majd kézbe. A példányleírások rovatok közötti térköz talán megszüntethető lesz, esetleg e rovatok szövege is apróbb betűkkel készülhet. A jelzetet is szerencseesebb volna szorosabban kapcsolni a tételhez, mégpedig a tétel-leírás előtt.

A katalógus tételleírásai mintaszerűek. Valamennyi kollacionálást is tartalmaz s minden példány egyedi jellegzetességeiről alapos leírás készült. A kötetekről a kötet végén külön tanulmány ad mindenre kiterjedő eligazítást (721–736: Rozsondai Marianne: „Történeti könyvkötések a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban”). Utalókkal ellátott betűrendben állnak a kötetben a leírások, az alaposabb tájékozódásban még segítenek az alábbi mutatók: Nyomdászok, nyomdahelyek, kiadók; Nyomdászok és kiadók névmutatója; Időrendi-; Nyelvi-; Possessor-mutató; Kézírási bejegyzések és díszítések; Kódexlapba kötött könyvek; Szakirodalmi konkordanciák;

Ex librisek, tulajdonbélyegzők és könyvkereskedői címkék (a kötet végén hasonmásokkal). Szakirodalmi hivatkozások a legfrissebb és legjelentősebb nemzetközi és hazai kiadványokra utalnak.

A katalógus a szokásosnál nagyobb arányban tartalmaz világi műveket. A 985 műből (1022 példány) 54 mű (58 példányban) őnyomtatvány, 9 mű (10 példányban) régi magyarországi nyomtatvány; 105 mű (115 példányban) magyarországi szerző külföldön, nem magyar nyelven megjelent munkája (*RMK III* kategóriájába tartozó), 129 tétel pedig „csak” tartalmában hungaricum (Apponyi *Hungarica*). A kötet a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és az Országos Széchényi Könyvtár közös kiadványa. Reméljük, hogy folytatásként más könyvtáraink régi állományairól is hasonlóan színvonalas katalógusok jelennek meg.

SZELESTEI N. LÁSZLÓ

Első olasz-magyar könyvtáros találkozó, Budapest, 2000. november 9–10. Az olaszországi hungarika- és magyarországi italika-kutatás lehetőségei és nehézségei. Szerk. Maria-rosaria SCIGLITANO. Bp. 2001. Olasz Kultúrintézet, 295 l. /Olasz–magyar kétnyelvű kiadás./

A kiadványban az olasz-magyar kultúrkapcsolatok érdekes, könyvtári dokumentumokhoz szorosan kapcsolódó területeiről olvashatunk: hivatalos beszámolókat, könyvtári állományoknak, állományrészeknek a címben jelzett tematikus ismertetését, tanulmányokat. Mivel a kötetnek nincs hagyományos címlapja, az abban való eligazodás nem egyszerű: az olasz és magyar nyelvű cím az első lapra, a többi adat – a kiállítás szervezőjétől és a kötet szerkesztőjétől az impresszumig – a második és harmadik lapokra került. Ezt követi a rendezvény programjának közlése a 4–9. lapokon, majd a kötet tartalomjegyzéke, aztán az elhangzott előadások, többségük bőséges illusztrációval ellátva.

Francesco Sicilia az olasz állami könyvtárak nemzetközi együttműködés főbb irányait ismer-

tet, Monok István a „könyvtáros szemé”-vel gondolja át az olasz-magyar kapcsolattörténeti kutatásokat. Az Országos Széchényi Könyvtár részéről Karsay Orsolya a Kézirattárba újonnan, tudatos gyűjtési akció révén bekerült irodalmi-, tudományos és egyháztörténeti témájú hagyatékokról és hagyatékrészekről tájékoztat (Giuseppe Cassone Hirsch Margithoz írt leveleinek másolatai; Elek Artúr Umberto Norsához írott levelei; Várady Imre, Pálincás László, Tóth László, Lukács László, Banfi Florio, Ritz Sándor és Kovách Angelus hagyatécai). W. Salgó Ágnes a Régi Nyomtatványok Tárának magyar-olasz kapcsolatokat tükröző értékeire hívja fel figyelmünket, Belitska-Scholtz Hedvig (Színháztörténeti Tár) a Herceg Esterházy család udvartartásának emlékeiből és a Tár gazdag Verdi-anyagából, Szerző Katalin a Zeneműtár Esterházy gyűjteményének emlékeiből villantanak fel kapcsolattörténeti kutatásra érdemes területeket. Cs. Lengyel Beatrix régi fotók mindkét felet érdeklő emlékeivel, Plihal Katalin a Térképtár Italicanyagának néhány tételével ösztönöz közös munkára.

Domokos György és Farkas Gábor a Magyarország területén található kéziratos és nyomtatott italianisztikai források feldolgozási programját ismertetik, Bakonyi Géza témája a magyarországi könyvtárosképzés és könyvtártudományi oktatás bemutatása. Csorba László a magyar kutatók olaszországi problémáit és lehetőségeit gyűjti össze.

Angela Dillon Bussi a Corvina Könyvtár és Firenze kapcsolatát vizsgálja meg. Mi lett a sorsa Mátyás király halála után az általa Firenzében megrendelt kb. 150 kódexnek? Ezek egy részét a Medici-könyvtár számára fejezték be. Egy csoportjukat (32 tétel) Giovanni de' Medici (X. Leó pápa) birtokába került. Ebből 29 kötetet bizonyíthatóan csak X. Leó megválasztásának évében, 1513-ban díszítette Attavante. Közülük csak öt tétel tartalmaz utalást (explicitet) az eredeti megrendelőre, Mátyás királyra. Antonia Ida Fontana a Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze magyar gyűjteményeiről ad ismertetést. A hungaricumok közt sok jeles tétel akad, például Balassi Bálint *Istenes ének*inek bécsi, 1633. évi